

การปรับตัวของนักศึกษาในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนต่างประเทศ

Student Adaptation in Preparation for Becoming an International Student Exchange

บรรณทวรรณ หิรัญเคราะห์¹, ดนัย ดุสรักษ์¹ และ ไชยรุณ นาสิริ²

Buntawan Hirunkhro¹, Danai Dussaruk¹ and Chairun Nasirin²

¹วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จักรีราช คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

¹Boromarajonani College of Nursing Chakiraj, Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute

²วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มาธาราม สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

²College of Health Science (STIKES Mataram), Republic of Indonesia

Received: December 7, 2022

Revised: January 31, 2023

Accepted: January 31, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ อดีตนักศึกษาพยาบาลซึ่งเคยเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จักรีราช จำนวน 15 คน คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนด การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วย การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ด้วยวิธี การสังเกต การบันทึกเทปและการตีความสร้างข้อสรุป ผลการวิจัยพบว่า การปรับตัวของอดีตนักศึกษาพยาบาลในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนต่างประเทศ แบ่งเป็น 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) การสมัคร/การวางแผน/การจัดลำดับความสำคัญ (2) การบริหารจัดการ/การบริหารจัดการเวลา (3) สมาชิกจัดจ่อ/พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ (4) การเริ่มศึกษา/การเรียนรู้ทักษะสากล และ (5) ไปสู่จุดหมาย/การเรียนรู้ วัฒนธรรมของต่างประเทศ การวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าอาจารย์หรืออาจารย์ผู้สอนทางด้านการพยาบาล สามารถนำผลการศึกษาไปพัฒนาความรู้ของนักศึกษาในการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการเพื่อเพิ่มศักยภาพของนักศึกษา โดยเฉพาะทักษะภาษาต่างประเทศโดยเน้นภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ผลการศึกษาที่ค้นพบนี้สามารถใช้เพื่อเพิ่มการพัฒนาทางวิชาการของนักศึกษาและวิชาชีพในอนาคตของนักศึกษาได้ รวมถึงผู้สอนสามารถพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนต่อไป รวมทั้งให้คำแนะนำต่างๆ ให้การช่วยเหลือแก่นักศึกษาพยาบาลในสถาบันเพื่อเตรียมตัวและพัฒนาตนเองเป็นนักศึกษาพยาบาลแลกเปลี่ยนต่างประเทศได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: การปรับตัว, นักศึกษาพยาบาล, นักศึกษาแลกเปลี่ยนต่างประเทศ, สถาบันพระบรมราชชนก

Abstract

The purpose of this qualitative research study is to be able to explain how students' adaptability when conducting international student exchanges in other countries. The participants were 15 nursing students who were international exchange students of Boromarajonani College of

Nursing Chakiraj and willing to participate in this study. Data were collected through an individual information questionnaire and in-depth interviews, the field observation, and tape recording, all interview results conducted between researchers and participants. The data were analyzed by using a content analysis approach. The qualitative approach in this study was divided into 5 majors issue such as; (1) Apply/Planning/Priority (2) Management/Time management (3) Sustain attention/improve English skills (4) Task initiation Learning universal skills and (5) Goal direction/Learning the culture. This research recommends that the lecturers or nursing administrator staff be able to use the results of the study to develop student knowledge in improving student competence to increase academic potential, especially foreign language skills, specially English. Furthermore, the results finding of this study indeed can be used to increase student academic development and carrier in the future, as well as an effort to provide an international exchange program guidance and also support the students when international student exchanges are carried out.

Keywords: Adaption, Nursing student, International student exchange, Praboromarajchanok Institute

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยกำลังอยู่ในกระแสแห่งโลกาภิวัตน์ ที่มีความก้าวหน้าทันสมัย มีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยให้ความสะดวกสบายเพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกับการพัฒนาทางการศึกษามีการปฏิรูปการศึกษามาแล้วถึง 3 ครั้ง (The Higher Education Commission, 2020) อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การปฏิรูปการศึกษามุ่งสร้างการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม การศึกษาในปัจจุบันก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 มีความตื่นตัวในการปฏิรูปการศึกษา สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษามีการปรับเปลี่ยนการผลิตให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การปฏิรูประบบการศึกษาครั้งใหญ่ในหลาย ๆ ประเทศ ซึ่งการจัดการศึกษาในปัจจุบันเน้นให้ผู้เรียน มีความสามารถในการปฏิบัติงาน เรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่ ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาประเทศไทยในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา ได้ดำเนินการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF : HEd) (Boonchoochuay and Saichamchan, 2018)

ได้สร้างเครื่องมือในการนำนโยบายที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของนักศึกษา (The Higher Education Commission, 2020) ดังนั้นการปรับบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาถือฤกษ์สำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาในประเด็นดังต่อไปนี้ 1) การปฏิรูประบบการเรียนการสอนทุกสาขาวิชา จากการสอนแบบเดิมให้เป็นการเรียนรู้โดยบัณฑิตเน้นการเรียนรู้การปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ 2) ต้องปฏิรูประบบวิจัยและสร้างนวัตกรรม โดยการวิจัยจะต้องตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ และ 3) มหาวิทยาลัยจะต้องทบทวนบทบาทของตนเองซึ่งจะต้องหาจุดแข็งของตนเองและสร้างเครือข่ายร่วมระหว่างมหาวิทยาลัย เพื่อให้มหาวิทยาลัยเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนการสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Kachintorn, 2018; The Higher Education Commission, 2020)

ในปัจจุบันการจัดการศึกษาเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ซึ่งผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ไม่ต้องเรียนแบบท่องจำที่เป็นการจำความรู้จากทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติ วิธีการเรียนการสอนแบบใหม่จะสามารถพัฒนากระบวนการคิดและช่วยลดช่องว่างระหว่างความรู้ทางทฤษฎีและการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี (Kanyai & Prommakool, 2019) และเห็นว่าคุณลักษณะบัณฑิต ที่พึงประสงค์จะเกี่ยวข้องกับความสามารถด้านภาษา ความรู้ สมรรถนะด้านดิจิทัลในการสืบค้น ภาวะผู้นำ รวมทั้งสมรรถนะทางวัฒนธรรม คุณลักษณะดังกล่าว สอดคล้องกับคุณสมบัติที่สำคัญของการเป็นนักศึกษาและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักศึกษาแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ที่สถาบันต้องการพัฒนาทักษะด้านภาษา พัฒนาความรู้ ความเข้าใจในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกได้อย่างเหมาะสม และสามารถนำความรู้ ความสามารถด้านวิชาการ การวิจัยและวัฒนธรรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสำหรับการจัดการศึกษาหลักสูตรสาขาพยาบาลศาสตร์ในปัจจุบันของประเทศไทย ภายใต้การดูแลของสภาการพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข มีการมุ่งพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการจัดการศึกษาพยาบาลและผดุงครรภ์ ทุกระดับให้สูงขึ้น และเป็นสากล (Sarrattana, 2013)

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเป็นการศึกษาทางวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติโดยตรงต่อชีวิต สุขภาพและอนามัยของประชาชน ด้วยความเอาใจใส่อย่างเอื้ออาทร จำเป็นต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทางการพยาบาล เพื่อให้การพยาบาลองค์รวมแก่ผู้รับบริการที่เป็นบุคคล ครอบครัว และชุมชน ในทุกมิติ ทุกภาวะสุขภาพและทุกช่วงชีวิต โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้รับบริการ การเปลี่ยนแปลงของสังคม ความก้าวหน้าของศาสตร์ทางการแพทย์ และเทคโนโลยีทางการแพทย์รวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สนองตอบความต้องการของประชาชนและผู้รับบริการสุขภาพ ทั้งนี้การปฏิบัติการพยาบาลต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพและความเท่าเทียมกันของคุณค่าชีวิตมนุษย์ การบริการ ด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ (Wongsawang, Patcheep, Choojai & Rungnoi, 2017) ดังนั้นความสำคัญของการจัดการศึกษาด้านการพยาบาลเพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ สถานศึกษาจำเป็นต้องส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง ความรู้และสมรรถนะด้านดิจิทัลในการสืบค้น รวมทั้ง

ส่งเสริมให้เกิดภาวะผู้นำ สามารถปฏิบัติงานเป็นทีม มีการใช้กระบวนการวิจัย และกระบวนการสร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาทางการพยาบาลและทางสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีความรับผิดชอบ มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล ตระหนักในคุณค่าวิชาชีพ และสิทธิของพยาบาล และเป็นพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนเป็นพลเมืองดี ของชาติและประชาคมโลก (Khanamkhaew, & Muhamut, 2019)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จักรีรัช เป็นสถาบันการศึกษาด้านวิชาชีพการพยาบาล ในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก (สบช.) กระทรวงสาธารณสุข มีจุดมุ่งหมายผลิตบุคลากรทางสุขภาพและบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพระดับชาติและนานาชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม และเห็นความสำคัญในการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพระดับสากล สามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ว่าเป็นองค์กรทางการศึกษาด้านสุขภาพที่เป็นที่ยอมรับ และเชื่อมั่นจากสังคมทั้งในและต่างประเทศ (Praboromara jchanok Institute, 2022) แต่จากการสำรวจเกี่ยวกับปัญหาการเรียนรู้อังกฤษของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการเรียนภาษาอังกฤษ และมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษน้อย ผู้เรียนไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก มีทักษะการพูด ฟัง อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษน้อย (Boromarajonani College of Nursing Chakiraj, 2019 ; Hirunkhro and Seamkhumhom, 2022)

งานด้านวิเทศสัมพันธ์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จักรีรัช รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์และนักศึกษาให้มีสมรรถนะในการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถาบันต่างประเทศ ซึ่งวิทยาลัยฯ มีการทำบันทึกสัญญาการแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษากับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ จำนวน 2 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐประเทศอินโดนีเซีย โดยตามข้อตกลง มีวัตถุประสงค์หลักคือ การแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษา (Boromarajonani College of Nursing Chakiraj, 2019) โดยทางสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศไทยมีการทำบันทึกสัญญา (Memorandum of Agreement [MOA]) ร่วมกัน โดยทำสัญญากับ Youjiang Medical University

for Nationalities, China มีวัตถุประสงค์หลักคือการแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษา เป็นระยะเวลา 2 เดือน โดยทางวิทยาลัยฯ ดูแลรับผิดชอบดูแลต้อนรับคณะอาจารย์และนักศึกษาแลกเปลี่ยน จัดการเรียนการสอน จัดประสบการณ์ภาคสนามให้กับทีมที่มาแลกเปลี่ยน ตลอดจนเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของประเทศไทย และส่งอาจารย์และนักศึกษาย้ายไปแลกเปลี่ยนที่สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นเวลา 4-6 สัปดาห์ ในรูปแบบเครือข่ายภาคกลาง 2 โดยมีวิทยาลัยในเครือข่ายภาคกลาง 2 ทั้งสิ้น 7 วิทยาลัยบรมราชชนนี (วพบ.) ได้แก่ วพบ.จักรีรัช วพบ.ราชบุรี วพบ.ชัยนาท วพบ.สระบุรี วพบ.พระพุทธบาท วพบ.สุพรรณบุรี วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัด เพชรบุรี ซึ่งแต่แรกเริ่มความสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาคือ วพบ.สุพรรณบุรี เป็นแกนนำหลัก ดังนั้นจำนวนคณาจารย์และนักศึกษาที่ส่งไปแลกเปลี่ยนร่วมกันประมาณ 28-35 คน/ปี โดยมีการแลกเปลี่ยนมาแล้วระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศไทย จำนวนประมาณ 10 รุ่น

สำหรับสาธารณรัฐประเทศอินโดนีเซีย สถาบันพระบรมราชชนก เป็นตัวแทนหลักในการทำข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งแต่ละวิทยาลัยฯ จะทำบันทึกสัญญาข้อตกลงร่วม (MOU) แยกแต่ละสถาบันการศึกษาของสาธารณรัฐประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งการแลกเปลี่ยนของวิทยาลัยพยาบาลจักรีรัช ได้ร่วมมือกับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา และสถาบันการศึกษาของสาธารณรัฐประเทศอินโดนีเซีย จำนวน 2 แห่ง วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ อังต่วน ตังจุงป็นังและวิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มาธาราม Institute of Health Science (STIKES), Hang Tuan Tanjungpinang และ Institue of Health Science (STIKES), Mataram มีวัตถุประสงค์หลักคือแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษาร่วมกัน กิจกรรมย่อยจะคล้ายกับสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่ระยะเวลาจะสั้นกว่าคือแลกเปลี่ยนประมาณ 1-2 สัปดาห์ ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนมาแล้วระหว่างสาธารณรัฐประชาชนอินโดนีเซียและประเทศไทยมาแล้ว จำนวนประมาณ 10 รุ่น จนถึงปัจจุบัน

คณะผู้วิจัยในฐานะอาจารย์พยาบาลของวิทยาลัยพยาบาล และทำงานด้านวิเทศสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่างประเทศ จึงทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนักศึกษาแลกเปลี่ยน เพราะจากการทบทวนวรรณกรรมของประเทศไทย พบงานวิจัยที่เกี่ยวกับนักศึกษาแลกเปลี่ยน

ต่างประเทศจำนวนไม่มาก และนักศึกษาแลกเปลี่ยนนั้นมีคุณสมบัติที่ดีที่นำศึกษา ดังนั้นจึงสนใจศึกษาเรื่อง “การปรับตัวของนักศึกษาในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนต่างประเทศ” เพราะเล็งเห็นว่า นักศึกษาแลกเปลี่ยนนั้น มีคุณสมบัติพิเศษที่ดีในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งนักศึกษามีวิธีการเตรียมตัวและปรับตัวอย่างไร เมื่อได้รับโอกาสอันดีเพื่อได้เปิดโลกทัศน์ ได้เรียนรู้ สัมผัสวิถีชีวิตของชาวต่างชาติ เรียนรู้ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ทั้งนี้ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นข้อมูลสำหรับนำไปใช้พัฒนานักศึกษา การจัดการเรียนการสอนของสถาบัน การพัฒนาวิชาชีพและพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาในการเตรียมความพร้อมในการเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนต่างประเทศ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้ปรากฏการณ์วิทยาของ Martin Heidegger's phenomenology เพื่อการศึกษาแบบ hermeneutic phenomenology แนวคิดนี้เชื่อว่าผู้คนมีความสำคัญต่อการศึกษามาก แต่ละคนมีความรู้สึกคิดและให้ความหมายตามความคิดของแต่ละคนที่แตกต่างจากคนอื่น ๆ (Heidegger, 2005)

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าการปรับตัวของนักศึกษาในการเตรียมตัวเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ระยะเวลาในการศึกษา ระหว่าง มกราคม พ.ศ.2564 – ตุลาคม พ.ศ.2564

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยคุณภาพครั้งนี้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์ คือ 1) เคยเป็นนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช 2) ได้รับการคัดเลือกให้ไปเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนต่างประเทศได้แก่ สาธารณรัฐอินโดนีเซียและสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยระยะเวลาเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2564 – ตุลาคม พ.ศ. 2564

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย/รวบรวมข้อมูล

1. ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาแลกเปลี่ยน จำนวน 8 ข้อ

2. ชุดที่ 2 ได้แก่ เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบคำถามปลายเปิดกึ่งมีโครงสร้าง (semi-structured interview) โดยใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) มีข้อคำถามหลัก 1 ข้อ เกี่ยวกับนักศึกษาแลกเปลี่ยน และคำถามรองจำนวน 3 ข้อ เพื่อเสริมในประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลอธิบายหรือให้รายละเอียดไม่เพียงพอ หรือเพื่อเจาะลึกในรายละเอียดนั้นๆ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยเครื่องมือทั้งหมดที่สร้างขึ้นตรวจสอบคุณภาพดังนี้

เครื่องมือวิจัยชุดที่ 1 และ ชุดที่ 2 ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน (Burns & Grove, 2005; Polit & Beck, 2012) ได้แก่ อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา 2 ท่าน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษา จำนวน 1 ท่านพิจารณาข้อคำถามที่ใช้ในการสอบถาม จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งไม่มีข้อแก้ไข

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย ตามรหัสจริยธรรมหมายเลข (No. ๑๒/๒๕๖๔) ซึ่งผู้วิจัยได้ขอการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนของคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครสุพรรณบุรี ก่อนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และจะมีการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยชี้แจงรายละเอียดครอบคลุมและจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการตามขั้นตอนหลังกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมการวิจัย/ผู้วิจัยให้ข้อมูลการวิจัยโดยวาจา ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์และขอเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลรวมทั้งแจ้งวันกำหนดการสิ้นสุดการเก็บข้อมูล

2. ดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ยินดีให้ข้อมูลที่ละคน จนครบ 15 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลโดยการนัดสัมภาษณ์

ด้วยแบบคำถามปลายเปิดกึ่งโครงสร้าง ในสถานที่ทำงาน 2 ครั้งและสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์เพิ่มเติมในรายการข้อมูลไม่อึดอัด ใช้เวลาประมาณครั้งละ 20-30 นาที โดยวิธีการสัมภาษณ์ใช้แบบปฏิสัมพันธ์ (interaction interview) ไม่ถามชี้นำ เพื่อให้ได้ข้อมูลมากที่สุดและลึกที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

3. ในขณะสัมภาษณ์ทั้ง 2 ครั้งใช้ สังเกต /จดบันทึก/การบันทึกเทป ขณะกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลพร้อมบันทึกพฤติกรรมท่าทางและน้ำเสียงของกลุ่มตัวอย่างเป็นภาษาเขียน ซึ่งได้รับการยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างก่อน และมีการถอดเทปแบบคำต่อคำ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการกำหนดแนวคำถามกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-Informant) วิเคราะห์เนื้อหา ตรวจสอบความถูกต้อง และสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาตามวิธีการของมณี อาภาวรรณกุล ซึ่งดัดแปลงมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลของเบนเนอร์ (Benner, 1994) มีวิธีการดังนี้

1. ถอดเทปข้อมูลเสียงจากการบันทึกเทปขณะกลุ่มตัวอย่างให้สัมภาษณ์พร้อมบันทึกพฤติกรรม ท่าทาง และน้ำเสียงของกลุ่มตัวอย่างเป็นภาษาเขียน

2. ตรวจสอบข้อมูลภาษาเขียนให้มีเนื้อหาตรงกับข้อมูลเสียงจากเทป

3. ฟังข้อมูลเสียงการให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายจากเทปซ้ำไปมาจนเข้าใจเนื้อหาและรับรู้ประเด็นการปรับตัวของนักศึกษาแลกเปลี่ยนแต่ละการสัมภาษณ์

4. อ่านข้อมูลภาษาเขียนการปรับตัวของนักศึกษาแลกเปลี่ยนแต่ละบทสัมภาษณ์ จนสะท้อนข้อมูลที่สำคัญและประเด็นการปรับตัวโดยภาพรวมของผู้ให้ข้อมูลเป็นรายบุคคลจนครบ

5. คัดเลือกข้อมูลการปรับตัวของนักศึกษาแลกเปลี่ยนจากบทสัมภาษณ์ (paradigm case) ที่มีเนื้อหา

การปรับตัวที่แตกต่างจากข้อมูลการปรับตัว เพื่อใช้เปรียบเทียบกับข้อมูลการปรับตัวของนักศึกษาแลกเปลี่ยนรายอื่น ๆ

6. ลงรหัสข้อมูล (coding) ร่วมกับสร้างคำถามจากข้อมูลที่มีเนื้อหาการปรับตัวที่แตกต่างจากข้อมูลการปรับตัวของนักศึกษาแลกเปลี่ยนรายอื่นและนำไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในครั้งที่ 2 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ รวมทั้งเป็นการตรวจสอบข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลรายอื่น

7. เปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างระหว่างข้อมูลหรือประเด็นการปรับตัวของนักศึกษาแลกเปลี่ยนแต่ละราย และบันทึกแยกกลุ่มของข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามข้อมูลหรือประเด็นการปรับตัว

8. จัดหมวดหมู่ของข้อมูลรวมประเด็นย่อย (category) และพิจารณาประเด็นย่อยให้เป็นประเด็นหลักที่สะท้อนการปรับตัวของนักศึกษาแลกเปลี่ยน

9. ตรวจสอบความถูกต้อง (verify) กับข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์ และตรวจสอบประเด็นหลักอีกครั้งกับอาจารย์ที่ปรึกษา (peer debriefing) จนได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นหลักดังกล่าวตรงกัน จึงสรุปผล

ความน่าเชื่อถือของการวิจัย (trustworthiness)

ใช้เกณฑ์การประเมินของกูบาและลินคอล์น (Guba and Lincoln, 1998) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การสร้างความน่าเชื่อถือได้ของการวิจัย (credibility) โดยสร้างสัมพันธภาพและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างรายละ 2 ครั้ง แต่ละครั้งใช้เวลา 60 นาที ร่วมกับสังเกตพฤติกรรมท่าทางของกลุ่มตัวอย่างอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาที่สัมภาษณ์ มีการตรวจสอบข้อมูลในการสัมภาษณ์ครั้งที่ 2 (member checking) มีอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

2. การถ่ายโอนผลการวิจัย (transferability) ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์กับกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกันกับกลุ่มที่ศึกษา อีกทั้งผลการศึกษานี้ให้ความรู้เชิงลึกและเป็นประสบการณ์จริง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดหรือวิจัยเพิ่มเติมได้

3. สม่าเสมอ (consistency) การวิจัยนี้ใช้แบบสัมภาษณ์เดียวกัน ดำเนินการสัมภาษณ์แบบเดียวกัน ทุก ราย มีการบันทึกเสียงและพฤติกรรมดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเป็นระบบและตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

เหมือนกันทุกราย

4. การยืนยันผล (conformability) มีการวิเคราะห์ข้อมูลตามข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้โดยตรง ไม่มีการบิดเบือน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลมีการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและนักวิจัยจนได้ผลสรุปตรงกัน

ผลการวิจัยด้านข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการวิจัยกลุ่มตัวอย่างที่ติดนักศึกษาพยาบาลที่เคยเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมาจำนวน 15 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เป็นเพศหญิงจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และเพศชายจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ปัจจุบันทำงานในโรงพยาบาลของรัฐจำนวน 13 คน และลาออกเป็นแม่บ้าน 1 คน และกำลังศึกษาคณะแพทยศาสตร์ จำนวน 1 คน

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาเชิงคุณภาพผลการสัมภาษณ์จากคำถามกึ่งโครงสร้างจำนวน 2 ครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกที่สุดจากคำถามหลัก 1 คำถามและคำถามรอง 3 คำถามจากผู้ให้ข้อมูลที่ติดนักศึกษาพยาบาลซึ่งเคยเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนต่างประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 15 คน พบว่าข้อมูลที่รวบรวมมาได้สามารถจัดหมวดหมู่แบ่งออกเป็น 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) การสมัคร/การวางแผน/การจัดลำดับความสำคัญ (2) การบริหารจัดการ/การบริหารจัดการเวลา (3) สมารถจัดจ้อ/พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ (4) การเริ่มศึกษา/การเรียนรู้ทักษะสากล และ (5) ไปสู่จุดหมาย/การเรียนรู้วัฒนธรรมของต่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ประเด็นหลักที่ 1 การสมัคร/การวางแผน/การจัดลำดับความสำคัญ สารสำคัญที่พบคือ นักศึกษามีการวางแผนการสมัครเข้าแข่งขันและการเตรียมตัว คือ มีความตื่นตัว ความกระตือรือร้น มีความตั้งใจในการจะสมัครเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนตั้งแต่เข้ามาเรียนพยาบาลใหม่ๆ จากการปฐมนิเทศและมีการวางแผน การจัดลำดับความสำคัญ ได้แก่ การรอฟังประกาศรับสมัคร การสมัครเข้าแข่งขันและการวางแผนเตรียมตัว สำคัญจุดเด่นของตนเอง เช่น ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ ความสามารถพิเศษเฉพาะตัว เช่น การรำไทย มีการฝึกทักษะการใช้ภาษาเช่น ภาษาจีน และอินโดนีเซีย ทั้งนี้เพื่อต้องการหาประสบการณ์ชีวิต

มีประเด็นย่อยดังนี้

การรอฟังประกาศรับสมัคร เมื่อนักศึกษาที่มีความสนใจในการไปแลกเปลี่ยนที่ต่างประเทศ การเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยน ต้องมีการสมัครในขั้นตอนแรกก่อน ดังคำให้สัมภาษณ์ว่า

“เมื่อทราบว่ามีโครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนไปต่างประเทศ ตั้งแต่ตอนปฐมนิเทศอาจารย์ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ให้ข้อมูลว่ามีโครงการไปแลกเปลี่ยน ณ ต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ จีนและอินโดนีเซีย จึงมีความคิดที่อยากจะไปเพื่อเป็นประสบการณ์ครั้งหนึ่งในชีวิต” และ คิดว่าสมัครน่าจะได้คัดเลือกเพราะชอบวิชาภาษาอังกฤษมาตั้งแต่มัธยมปลาย พอเข้ามาเรียนเป็นนักศึกษาพยาบาล เมื่อเทียบกับเพื่อนๆ ในห้องรู้สึกว่าคุณเอง เก่งวิชาภาษาอังกฤษมากกว่าเพื่อนๆ ในห้อง (case 3)

“ทราบว่ามีโครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนมาตั้งแต่เข้ามาเรียนพยาบาลใหม่ๆ เพราะอาจารย์เขาแนะนำตอนโครงการปฐมนิเทศว่ามีแลกเปลี่ยนอยู่ 2 ประเทศ และให้สมัครช่วงปี 2 หรือ 3 และมีค่าใช้จ่ายทางวิทยาลัยฯ สนับสนุนให้เกือบทั้งหมด จึงสนใจ รอให้ถึงปี 2 เพราะรุ่นพี่ที่เคยไปเป็นปี 3 เขาก็เล่าให้ฟังอีกจึงอยากไป” (case 4)

“ตอนสัปดาห์วิชาการ ที่ให้รุ่นพี่ปี 3 มาเล่าให้ฟังว่าได้ประสบการณ์อะไรที่ไปจีน เขาเล่าได้สนุกมากๆ เป็นประสบการณ์ที่ดี และหนูก็ภาษาอังกฤษพอใช้ได้ พออาจารย์เปิดรับสมัครสมัครเลย ไม่ได้ถามเพื่อนๆ ไม่ต้องถามพ่อแม่เลย” (case 7)

“ตอนอยู่ปี 2 มีโครงการให้ไปประเทศจีนแต่สมัครไม่ทัน กล้าๆ กลัวๆ และกลัวคนสมัครเยอะด้วย แต่พอขึ้นปี 3 มีให้สมัครอีกครั้งนี้ไปประเทศจีนและตอนนักศึกษาจีนมาแลกเปลี่ยน ได้พูดคุยกันสนุกสนาน ทำความสนิทสนมกันไว้ และวิเคราะห์ตนเองว่ามีความสามารถด้านภาษาจีนมากกว่าเพื่อน เลยอยากไปหาเขา ไปเที่ยวไปเรียนรู้ประเทศจีน” (case 6)

การสมัครเข้าแข่งขันและการเตรียมตัว

“พออาจารย์ประกาศรายชื่อ มีหนูกับเพื่อนในรุ่น คิดว่าน่าจะสมัครได้เป็นตัวจริง จึงขออนุญาตผู้ปกครองก่อน ก็พยายามหว่านล้อมแม่ให้เข้าใจ ขออนุญาตให้ไปก็บอกเขาว่าทางวิทยาลัยฯ เขาออกค่าใช้จ่ายให้ทุกอย่าง ค่าตัวเครื่องบิน ค่าเบี้ยเลี้ยงรายวัน ขอหนูไปเก็บเกี่ยว

ประสบการณ์ พ่อแม่ก็อนุญาตพิศอ่านหนังสือภาษาอังกฤษฝึกพูดไว้เลย” (case 8)

“พอรู้ว่าหนูสมัครได้ หนูก็เตรียมตัวทั้งภาษาอังกฤษ ภาษาอินโดนีเซีย ฝึกคำทักทายง่ายๆ ก่อน อ่านในอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติมว่าประเทศอินโดนีเซีย เขาทักทาย เข้ากลางวัน เย็นอย่างไร ข้อมูลของประเทศ ข้อมูลมหาวิทยาลัยที่จะไปแลกเปลี่ยน ฝึกเตรียมแต่เนิ่น ๆ เพราะที่เรียนก็หนัก การบ้าน งานกลุ่มเยอะ ต้องแบ่งเวลาให้ดี” (case 8)

“ของหนูซึ่งหนูทราบที่ว่าหนูไม่เก่งเท่าเพื่อนๆ แต่การเผยแพร่วัฒนธรรม การรำไทยที่จะโชว์ชาวต่างชาติ หนูไม่แพ้ใคร และเมื่อมีกิจกรรมที่วิทยาลัยฯ หนูก็ช่วยอยู่แล้ว หนูคิดว่าวันสอบสัมภาษณ์ถ้าอาจารย์ให้โชว์รำไทยความสามารถพิเศษ หนูก็สามารถโชว์ได้อย่างสวยงาม เหลือแต่ฝึกภาษาอินโดนีเซียเล็กน้อย แต่ภาษาอังกฤษต้องฝึกมากหน่อย” (case 7)

การสอบเข้าแข่งขัน

“การสอบแข่งขัน ได้มีการจัดลำดับความสำคัญ การเรียนปกติ กับการที่จะเตรียมตัวสมัครแข่งขัน ก็พยายามซ้อมมาอย่างดี ภาษาต่างประเทศ ความสามารถพิเศษ ที่จะไปโชว์ชาวต่างประเทศ ได้มีการเตรียมพูดภาษาอังกฤษให้เพื่อนสนิทที่หอฟัง หลายรอบ” (case 3)

“หนูนอนไม่หลับเลยวันที่จะสอบสัมภาษณ์ กลัวตอบคำถามไม่ได้ แต่หนูก็เตรียมภาษาพื้นๆ ง่ายๆ มาบ้าง ข้อมูลประเทศที่จะไป ประชากร เศรษฐกิจ ระบบการปกครอง ศาสนา ค่าเงินแลกเปลี่ยน การแต่งกาย อากาศ ชุดประจำชาติ อาหาร” (case 12)

“ตอนรอสอบสัมภาษณ์รอบแรกเพื่อนๆ มารอสัมภาษณ์เยอะมากๆ แก้อียาวเลย หนูก็ลึ้นน้ำดู เพราะเพื่อนๆ ในรุ่นให้ความสนใจกันหมดเพราะค่าใช้จ่ายทั้งหมด วิทยาลัยฯ สนับสนุน ออกเองเพียงบางส่วน เช่น ค่าทำพาสสปอร์ต ในใจก็กลัวจะไม่ได้ แต่เตรียมพร้อมทั้งภาษาอังกฤษ ภาษาอินโดนีเซีย ความสามารถด้านการรำที่จะไปเผยแพร่วัฒนธรรม เพราะอาจารย์บอกว่าไปนั่นไม่ใช่แค่แลกเปลี่ยนเขามีจัดประชุมวิชาการ เราต้องเตรียมผลงานวิจัยไปนำเสนอด้วย และต้องไปเผยแพร่วัฒนธรรมไทยด้วย” (case 10)

“ที่บ้านหนูอาม่าพูดภาษาจีน หนูก็ฝึกพูดไว้บ้าง บางคำฟังออก เป็นศัพท์ง่ายๆ พอสื่อสารได้ ตอนนักศึกษา

จีนมาแลกเปลี่ยนหนูก็ไปคุยไปทักทายเพื่อน พูดคุยกัน ภาษาจีน จนเพื่อนจีนสนิทกับหนูไปเลย มีอะไรเขาจะถามหนูตลอด หนูก็คิดว่าภาษาจีนหนูดีที่สุดในกลุ่มเพื่อนที่สอบสัมภาษณ์” (case 8)

ประเด็นหลักที่ 2 การบริหารจัดการ/การบริหารจัดการเวลา หลังจากผ่านการคัดเลือก สำคัญที่พบคือนักศึกษามี ความพยายามในการเป็นตัวแทนของนักศึกษาในการไปเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยน ณ ต่างประเทศ ความพยายามตั้งใจและการชวนช่วยเรียนรู้ บริหารจัดการต่างๆ คือใช้เวลาวันหยุดในการเตรียมตัว หาข้อมูลประเทศที่จะไปแลกเปลี่ยน ดังตัวอย่างคำพูด ดังนี้

“สำหรับหนูพออาจารย์ประกาศรายชื่อนักศึกษาแลกเปลี่ยน ปรากฏว่าหนูได้ หนูดีใจมากและก็เครียดมากเช่นกัน ไหนจะเรียน ตอนไปแลกเปลี่ยนต้องฝึกงานวิชาชุมชนด้วย อาจารย์ให้หนูเลือกใช้เวลว่าจะชดเชยเหนื่อยก่อนไปหรือกลับมาค่อยเหนื่อยใช้เวล หนูเลือกเหนื่อยก่อนไปคือวันเสาร์อาทิตย์หนูไม่ได้กลับบ้าน หนูต้องอยู่เวรที่อนามัย และอาจารย์ก็มานิเทศหนูในวันหยุดให้ด้วย ในช่วงที่ฝึกอนามัย (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล) (อาจารย์เขาใจดี เข้าใจและพยายามช่วยหนูมากๆ วันหยุดก็ไม่ได้หยุดเช่นกัน) หนูก็หาข้อมูลประเทศจีนเพิ่มเติมด้วย” (case 9)

“หนูดีใจที่ประกาศมีรายชื่อหนูให้ไปเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยน แล้วหนูค่อยตัดสินใจขออนุญาตคุณแม่ แม่หนูเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว กลัวแม่ไม่ให้ไป แต่แม่ก็อนุญาต และให้หนูเตรียมตัวให้ดี หนูก็ชวนช่วยหาความรู้ของประเทศจีน ฝึกภาษาจีนด้วยตนเองจากอินเทอร์เน็ต และก็ทราบดีว่าระยะเวลาที่ไปแลกเปลี่ยนที่นั่น ต้องไปเข้าคลาสเรียนภาษาจีนเพิ่มกับเพื่อนๆ ที่จีนด้วย หนูใช้เวลาว่างในวันเสาร์อาทิตย์ศึกษาข้อมูลประเทศจีน” (case 6)

“ปกติเป็นคนไม่เก่งภาษาอะ แต่ด้วยเรื่องระยะเวลาจำกัด จึงต้องพยายามเตรียมตัวบริหารจัดการเวลา เช่น เวลาในการฝึกฟังกับจำบทสนทนาที่น่าจะเจอบ่อย และแบ่งเวลาท่องศัพท์ที่คาดว่าจะจำเป็นต้องเจอแน่ๆ และลองหาวิธีต่างๆ ที่คาดว่าจะเจอที่สนามบิน เช่น ด้านตรวจคนเข้าเมือง เขาจะถามอะไรบ้าง เพราะตอนเข้าไปตรง ตม.เข้าคนเดียว แอบกลัวๆ เหมือนกันอะ แต่คำถามก็เป็นคล้ายๆ ที่รีวิว หรือคล้ายที่อาจารย์แนะนำอะ” (case 10)

“หนูมีการเตรียมตัวในเรื่องการใช้ภาษาเพิ่มมาก

ขึ้นอะ เพราะตัวหนูเองไม่ค่อยเก่งภาษาอังกฤษ เลยต้องมีการฝึกฝนมากขึ้น พยายามจัดการบริหารเวลา ชวนช่วยความรู้ การปรับตัวของหนู คือ การท่องคำศัพท์เพิ่มขึ้น การหัดฟังเพลงสากล ดูหนังสากลเพิ่มมากขึ้น เพราะจะช่วยเราเรื่องสำเนียงการพูด การใช้คำพูดในสถานการณ์ต่างๆอะ” (case 11)

ประเด็นหลักที่ 3 สมารถจัดจ้อ/พัฒนาทักษะด้านภาษา พัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศ สำคัญที่พบคือ การพัฒนาตนเองของนักศึกษาแลกเปลี่ยนในการจัดจ้อ พัฒนาด้านภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศที่ไปแลกเปลี่ยน เพื่อไปเป็นตัวแทนนักศึกษาแลกเปลี่ยน มีการฝึกการพูดคุย นำเสนองานเป็นภาษาต่างประเทศ เป็นมัลคเทศนาเพื่อนต่างชาติเที่ยว ฝึกทักษะภาษาอังกฤษด้วยตนเองทางออนไลน์, Youtube ฝึกการพูดหน้ากระจก ฝึกการพูดคำศัพท์ที่จำเป็น ดังตัวอย่างคำพูด ดังนี้

“ก่อนไปแลกเปลี่ยนที่สาธารณรัฐอินโดนีเซีย หนูฝึกการพูดกับเพื่อนที่ไปด้วยกัน 2 คนทั้งภาษาอังกฤษเป็นหลักรองลงมาเป็นภาษาอินโดฯที่ใช้ในชีวิตประจำวันเช่น การสวัสดี ชมว่าอาหารเขาอร่อย การต่อรองซื้อของ การเรียกซื้อเงินของอินโดนีเซียอะ หนูไปต้นจุงป็นังคะ ส่วนเพื่อนผู้ชายอีกทีมได้ไป มาตารามลอมบอคอะ หนู ฝึกเขียน และนำเสนองานด้วยภาษาอังกฤษ ฝึกพรีเซนเตชั่น และได้คำแนะนำจากอาจารย์ที่จะไปดูงาน/แลกเปลี่ยนด้วยกัน อาจารย์ฝึกซ้อมให้คะ” (case 2)

“ของหนูฝึกการเตรียมตัวพูดภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่คะอาจารย์ ฝึกแนะนำตัวเป็นหลักไว้ใช้งานยาวๆ ทักทายสวัสดีแต่ละช่วงเวลาของภาษาอินโดนีเซีย แล้วก็ตีวคำถามที่จะเจอได้บ่อยอะ ฝึกกับเพื่อนที่จะไปด้วยกัน แล้วก็พอไปจริงๆ ก็จะได้ฝึกจริงจ้งตอนนั้นเลยอะ แต่เพื่อนอินโดฯใจดีนะคะ พยายามเข้าใจเรา” (case 5)

“ของหนูวิธีพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษคือ ลองฝึกพูดกับตัวเองที่กระจก แก่เงินคะอาจารย์” (case 10)

“หนูรู้ว่าภาษาหนูไม่ดีเท่าเพื่อนๆ แต่หนูก็พยายามจัดจ้อในการ ฝึกๆและฝึก หนูไปยืมหนังสือภาษาอังกฤษที่ห้องสมุด แต่พอไปที่จีน เพื่อนที่จีนไม่ค่อยพูดภาษาอังกฤษ เขาพูดจีนกัน หนูก็ต้องไปฝึกภาษาจีนเพิ่มที่นั่นอีก กลัวพูดคุยสื่อสารกับเขาไม่รู้เรื่อง แต่เพื่อนจีนที่เคยมาเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนเขาภาษาอังกฤษดี เขาก็ช่วยอธิบาย เป็นไกด

และช่วยเหลือทุก ๆ เรื่องให้ตลอดค่ะ” (case 9)

“ตอนนักศึกษาแลกเปลี่ยนมาจากอินโดนีเซีย หนูก็เข้าไปดูแลเพื่อนพูดคุยอยู่เสมอ เพื่อนที่มีมา 3-4 คนจากอินโดนีเซีย และมีเพื่อน 1 คนที่เป็นนักศึกษาแต่เตรียมเป็นอาจารย์ หนูช่วยดูแลพาทานอาหาร พาเที่ยวตอนเย็น หลังเลิกเรียน พาไปที่สวยๆ ใกล้วิทยาลัยฯคะ เช่น นาบัวสี เป็นร้านกาแฟในทุ่งนาบัว เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ทำให้ภาษาอังกฤษหนูค่อย ๆ ดีขึ้นไปด้วย ได้วันละวันละหน่อย จากศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันง่ายๆ” (case 12)

“ตอนนั้นที่มาก็ฝึกทำโจทย์ภาษาอังกฤษ เพราะต้องสอบไป ดูหนัง sub title ภาษาไทย ฝึกการฟังบ่อยๆ เล่นเกมส์แนวเนื้อเรื่องภาษาอังกฤษแล้วก็แปลครับ แต่ผมไม่ได้ฝึกพูด ไปพูดจริงๆ ไปฝึกพูดที่ ประเทศอินโดเลียบ (case 1)”

“ตอนที่รู้ว่ามีโอกาสได้ไปแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่อินโดนีเซียตอนนั้น ตื่นเต้นมากๆ เพราะเราอยากเปิดโอกาสให้กับตัวเองมาตลอด ชอบที่จะศึกษาอะไรใหม่ๆคะ โดยส่วนตัวชอบที่จะหาวิธีสะสมความรู้ด้านภาษา เช่น ดูหนังต่างประเทศเพื่อฟังสำเนียง หรือเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมด้วยตัวเองทางออนไลน์ และตามวิชาที่ทางวิทยาลัยจัดให้ โดยจะรู้สึกสนุกทุกครั้งเมื่อได้เรียนภาษา ถึงแม้ว่าอาจจะไม่ได้เก่งภาษามากนัก แต่ถ้ามีโอกาสได้พูดคุย ก็จะไม่อายที่จะพูดคะ หนูอาสาดูแลเพื่อนๆตอนมีนักเรียนแลกเปลี่ยนจากจีน มาวิทยาลัยเรา ตอนนั้นหนูก็พูดไม่ค่อยเก่ง แต่อาศัยความกล้าที่จะพูดจะสื่อสาร เข้าหาเพื่อนใหม่ ดูแลช่วยเหลือคะ จนโอกาสสมัครไปแลกเปลี่ยนที่อินโดนีเซีย ถ้ามีโครงการแบบนี้ก็อยากให้น้องๆ ได้ไปคะ ให้น้องๆ ได้กล้าที่จะไปศึกษาโลกกว้างคะ กล้าที่จะพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์ฝึกงานของนักเรียนพยาบาลต่างประเทศ ได้ลองทานอาหารใหม่ๆ เมนูแปลกแต่อร่อย จนบางเมนูหนูสอบถามวิธีทำและกลับมาทำกินเล่นให้ที่บ้านเลยคะ การเตรียมตัว ก็ศึกษาข้อมูลประเทศเมืองที่เราจะไปคร่าวๆคะ สภาพอากาศ และก็ฝึกภาษาเตรียมความพร้อมร่างกายพักผ่อนให้เพียงพอ” (case 4)

“การเตรียมตัวด้านภาษาเมื่อได้เป็นนักเรียนแลกเปลี่ยนเลย คือ ต้องเรียนรู้คำศัพท์ง่ายๆที่สามารถใช้สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจง่าย และฝึกฟังบ่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นจาก youtube หรือบนโซเชียลมีเดียต่างๆ เพราะสำเนียงแต่ละ

ที่ก็ไม่เหมือนกัน บางคนพูดแล้วทำให้เราเข้าใจยากก็มีคะ เพราะฉะนั้นการได้ฟังในสำเนียงที่หลากหลายก็จะทำให้เราเข้าใจได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการฝึกพูด ฝึกใช้ภาษาให้ชินคะ ส่วนใหญ่ก็จะพูดหน้ากระจกคนเดียวคะ ความกล้า ความมั่นใจ สำหรับหนูเป็นเรื่องสำคัญมากๆเลยคะ เพราะเราไม่ใช่เจ้าของภาษาก็จะรู้สึกกังวลเวลาที่จะสื่อสารออกไป” (case 7)

“เริ่มจากตอนแรกมีเพื่อนต่างชาติที่มาแลกเปลี่ยนก็ใช้โอกาสนั้นในการฝึกสื่อสารกับเพื่อนก่อน เหมือนเป็นการทดสอบก่อน แล้วหลังจากนั้นก็ได้เรียนรู้ว่าเรามีจุดบกพร่องตรงไหนในการใช้ภาษาแล้วเพื่อนเขาไม่เข้าใจแล้วมาปรับปรุงอีกครั้งคะ และอีกวิธีคือเราสังเกตตัวเองว่าวันหนึ่งเรามีการใช้คำพูดอะไรในชีวิตประจำวันบ้าง แล้วลองแปลคำพูดนั้นให้เป็นภาษาอังกฤษ แล้วก็ลองพูดบ่อยๆกับชาวต่างชาติ อาจจะลองหาแพลตฟอร์มออนไลน์หาเพื่อนชาวต่างชาติมาคุยบ่อยๆคะ” (case 13)

“ช่วงที่หนูไปแลกเปลี่ยนก็มีการฝึกพูดภาษาอังกฤษกับเพื่อนบ่อยๆคะ มีการทอ้งคำศัพท์ อยู่เรื่อยๆ แล้วก็มีการศึกษาคำภาษาจีนง่ายๆ บ้าง เช่นการแนะนำตัว การสั่งอาหาร แล้วก็ให้เพื่อนที่จีนช่วยสอนคำศัพท์ สอนประโยคต่างๆให้คะ ทำให้มั่นใจพูดเหมือนเจ้าของภาษาเลยคะ” (case 8)

“เราต้องประเมินตัวเองก่อนว่าระดับภาษาของเรา อยู่ในระดับไหน ถ้าประเมินได้แล้วก็ค่อยๆพัฒนาศึกษาเพิ่มเติม เรียนรู้ทักษะสากลเพิ่ม เช่น หาทางเรียนรู้โดยเปิดYouTube ดูการพูดภาษาอังกฤษของหลายคน เพื่อดูการออกเสียงแล้วการใช้ประโยคคร่าวๆ เรียนรู้จากเพื่อนใกล้ตัว หรือจากเอกสารที่เรามี การปรับตัว ปรับ mindset ของตัวเอง ว่าภาษาอังกฤษไม่ได้ยาก ไม่ได้น่ากลัว มารยาทสากลฝึกได้ โดยเริ่มจากการพูดกับเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน พูดได้บ้างไม่ได้บ้างก็ต้องพูดบ่อยๆ แรกๆจะเขินอาย ไม่ค่อยกล้าพูด แต่พอยิ่งได้พูดจะทำให้ยิ่งมั่นใจ บางประโยคที่จะพูดแต่นึกคำศัพท์ไม่ออก ก็search Google ดู” (case 14)

ประเด็นหลักที่ 4 การเริ่มศึกษา/การเรียนรู้ทักษะสากล สำคัญที่พบคือ การพัฒนาความรู้ของนักศึกษาแลกเปลี่ยน พยายามเริ่มศึกษา หาความรู้เกี่ยวกับทักษะสากลทั่วไปที่จำเป็นต้องรู้ ก่อนไปเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยน ณ ต่างประเทศ ดังตัวอย่างคำพูด ดังนี้

“หนูก็อ่านหนังสือในห้องสมุด จะมีหนังสือที่ออกเกี่ยวกับประเทศที่เราจะไปแลกเปลี่ยน หนูยืมหนังสือประเทศอินโดนีเซีย ทำให้หนูรู้วัฒนธรรมของเขา นอกจากนี้ หนูยังสืบค้นข้อมูลในอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม เกี่ยวกับมารยาทสากล สิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก ๆ” (case 10)

“อย่างที่หนูรู้เรื่องศาสนาอิสลามโดยหนูศึกษาจากอินเทอร์เน็ต เขาจะละหมาด เป็นเวลา เครื่องมากมาย สำหรับคนที่เคร่งศาสนา แต่ในวิทยาลัยฯเรายังไม่มีห้องละหมาดให้เขา เขาทำที่ห้องนอนเขาได้ โดยหันไปทางทิศตะวันตก เวลาประมาณ 04.00, 12.00, 15.30, 18.30 และ 20.30 และคนอินโดกับมาเลเซีย จะพูดภาษามลายูที่คล้ายๆ กัน เช่น คนไทยและคนลาว” (case 13)

“ศาสนาแต่ละศาสนาสอนให้เป็นคนดี แต่สำหรับศาสนาอิสลาม เรื่องการรับประทานอาหารเขาจะเคร่งมากๆ เช่น ภาชนะต้องสะอาด ไม่ปะปนกับกับข้าวที่ทำอาหารกับเนื้อหมู อย่างไก่ต้องมีที่มา เช่น ศาสนาห้ามรับประทานไก่ที่มีการฆ่าโดยวิธีอื่น ๆ ต้องเป็นจากการเชือดคอเท่านั้น เพื่อนสอนว่าหากรับประทานไก่ เช่นมาจากการฆ่าหักคอ เนื้อไก่จะหวาน แต่บาปมาก เขากินเขาจะรู้เลย อย่างบางบ้านเขาห้ามกินของหมักดองเช่น ปลาร้า แต่คนที่นับถืออิสลามบางคนก็ทานได้” (case 12)

“มารยาทสากลทั่วไป หนูไม่มีความรู้เลย หนูต้องชวนชววยเพิ่มเติมตลอด แม้ขณะที่ไปแลกเปลี่ยน ก่อนจะไปแลกเปลี่ยนหนูก็อ่านและซ่อมมาแล้ว มารยาทในการรับประทานอาหาร การฝึกหัดใช้ตะเกียบเหมือนคนจีน แต่พอไปอยู่ที่นั่น ต้องปรับอีกเยอะ โดยเฉพาะความรู้ทางเทคโนโลยี ที่จีนล้ำสมัยมาก” (case 15)

“ช่วงที่หนูไปแลกเปลี่ยนก็มีการฝึกพูดภาษาอังกฤษกับเพื่อนบ่อยๆคะ มีการท่องคำศัพท์อยู่เรื่อยๆ แล้วก็มีการศึกษาคำภาษาจีนง่ายๆ บ้าง เช่นการแนะนำตัว การสั่งอาหาร แล้วก็ให้เพื่อนที่จีนช่วยสอนคำศัพท์ สอนประโยคต่างๆให้คะ แล้วก็ต้องให้เพื่อนที่จีน สอนมารยาทคนจีนทั่วไป เขาทำอย่างไร การกิน การพูด ซึ่งไปเรียนรู้เพิ่มเติมอีกที่ประเทศจีนคะ” (case 9)

“ใน YouTube มีให้ศึกษามากครับ ถึงทักษะการไปใช้ชีวิตในต่างประเทศ หรือดูภาพยนตร์ ก็จะมีการใช้ชีวิตของฝรั่งคะ อย่างเช่นต่อแถวซื้ออาหาร ถ้าเราออกเสียงไม่ถูก ก็ให้ชี้ๆ เลือกเอาว่าจะกินอะไร แต่เพื่อนรู้คนเดียวกัน

กลับมาเล่าว่าไปจีน วิธีชี้ๆไม่สำเร็จจะครับ ต้องฝึกพูดว่า จะกินอะไร คนจีนไม่ฟังภาษาอังกฤษด้วย” (case 1)

ประเด็นหลักที่ 5 ไปสู่จุดหมาย/การเรียนรู้วัฒนธรรมของต่างประเทศ ที่จะไปแลกเปลี่ยน สาระสำคัญที่พบคือ การทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้มีความรู้ ทักษะของตนเองเพิ่มมากขึ้น ในการเรียนรู้ศึกษาวัฒนธรรม ศาสนา ภาษา อาหาร มารยาทสากล การใช้ชีวิตความเป็นอยู่ ประเทศที่จะไปศึกษาแลกเปลี่ยน ดังตัวอย่างคำพูด ดังนี้

“เรื่องการเรียนรู้วัฒนธรรม หนูก็เรียนรู้จากเพื่อนต่างชาติที่มาแลกเปลี่ยน คนอินโด นับถืออิสลามเขาเคร่งครัดหลายอย่าง เช่น การทำละหมาด ต้องทำวันละ 5 ครั้ง หันหน้าไปทางทิศตะวันตก เวลาเจอกันทักทายกันเขาชอบให้อาแก้มมาชนกัน ชอบจับมือกัน อาหารนี่หนูไม่ได้ทุกชนิดเลย” (case 12)

“อาหารการกินเขาไม่ใช่หาลีกเลี้ยงส่วนประกอบทุกอย่างที่มีหมู เขาจะไม่รับประทานของหมักดองด้วย เช่น ส้มตำปลาร้า ก็ไม่ได้ มันมีกินแรง ผิดวัฒนธรรมของเขา” (case 13)

“เพื่อนที่มาจากจีนเขามีความรู้เรื่องการรับประทานอาหารครบตามหลัก 5 หมู่มาก ตอนพากันไปรับประทานอาหารเย็นบุฟเฟต์ เขารับประทานอาหารทุกอย่าง แต่สิ่งที่เพื่อนจีนทำเหมือนๆ กันคือ เขารับประทานอาหารผักเก่งมาก เขาเอาผักมาต้ม ผักที่ร้านราบเป็นหน้ากอลอง หัวเราะ” (case 15)

“คนจีนต้องนอนกลางวันเกือบ 100% อันนี้เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตอนที่นักศึกษาจีนมาแลกเปลี่ยน พอรับประทานอาหารกลางวันเสร็จ เขาจะหามุมงีบ หรือกลับไปที่หอ เขาแค่งีบ 5-10 นาที เขาตื่นมาเขาก็สดชื่น และตอนไปแลกเปลี่ยนที่จีน มหาวิทยาลัยตอนเที่ยงเขาจะงีบมากๆ เหมือนไม่มีคนอยู่ คือนักศึกษาเขางีบในหอ หรืองีบนอนในห้องนอน พุบไปกับโต๊ะ นโยบายที่นั่นให้นักศึกษางีบกลางวัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย ทำให้ตื่นมาสดชื่น กระปรี้กระเปร่า” (case 7)

“การเรียนรู้วัฒนธรรมของต่างประเทศ ที่จะไปแลกเปลี่ยน เตรียมตัวโดยการอ่านหนังสือ หาหนังสือภาษาไทย ความรู้ประเทศต่างๆ หาหนังสือภาษาอังกฤษบ้าง ภาษาจีนบ้างเพื่อสำหรับใช้ในชีวิตรประจำวัน ดูหนังภาษาอังกฤษ Subtitle อังกฤษบ้าง ฟังเพลงต่างชาติเยอะเพราะปกติก็ฟังและดูอยู่แล้วคะ” (case 15)

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่าการปรับตัวของนักศึกษาในการเตรียมความพร้อมในการเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนต่างประเทศ จากผู้ให้ข้อมูล 15 คน เป็นเพศหญิงมาก เพศชาย เพศหญิงจำนวน 12 คน และเพศชายเพียง 3 คน ผู้ให้ข้อมูลเคยเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช และได้รับการคัดเลือกให้ไปแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน

ผลการสัมภาษณ์จากข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 15 คน พบว่า ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ สามารถจัดหมวดหมู่แบ่งออกเป็น 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) การสมัคร/การวางแผน/การจัดลำดับความสำคัญ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ข้อมูลที่ตรงกันคือ วิทยาลัยฯ มีโครงการ และประชาสัมพันธ์ ตั้งแต่ นักศึกษาเข้าเรียนชั้นปีที่ 1 ทำให้นักศึกษาได้วางแผนพัฒนาตนเองและสมัครสอบแข่งขัน (2) การบริหารจัดการ/การบริหารจัดการเวลา ซึ่งผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ให้ข้อมูลที่ตรงกันคือ เป็นการบริหารจัดการตนเอง เช่น แบ่งเวลาการเรียนปกติ การฝึกภาษา หรือการขึ้นเวรปฏิบัติหน้าที่ที่มากกว่า เพื่อกลับมาจากแลกเปลี่ยนจะได้ไม่ต้องชดใช้เวร/ช่วงที่ไปแลกเปลี่ยนต่างประเทศ มีการช่วยเพื่อนช่วยเหลือซึ่งกันและกันคล้ายกับการศึกษาของ (Chankhachon, 2019) (3) สมารถจัดจ้อ/พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลให้ข้อมูลในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษที่หลากหลาย เช่น พัฒนาตนเองหน้ากระจก ดูหนังพากย์ภาษาอังกฤษ ฝึกให้เพื่อนฟัง ฝึกพูดกับเพื่อนต่างชาติ หรือดู YouTube และครูก็มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมาก ในการช่วยสอนเสริมและช่วยให้คำแนะนำต่างๆ เช่นเดียวกับการศึกษาในต่างประเทศที่พบว่าครูจะเป็นผู้ที่ให้ความรู้และข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาก (Karacabey, Ozdere, & Bozkus, 2019) (4) การเริ่มศึกษา/การเรียนรู้ทักษะสากล ซึ่งผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ข้อมูลคือ ศึกษาจากหนังสือและสื่อจาก YouTube และ (5) ไปสู่จุดหมาย/การเรียนรู้วัฒนธรรมของต่างประเทศ สากล ซึ่งผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ให้ข้อมูลที่ตรงกันคือ ศึกษาจากหนังสือ เรียนรู้จากเพื่อนชาวต่างชาติที่มาแลกเปลี่ยน เป็นการฝึกไปในตัว สังเกตและเรียนรู้ไปพร้อมกัน

ในปัจจุบันวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช มีการทำบันทึกสัญญาข้อตกลงร่วม (MOU/MOA) ร่วมกันตั้งแต่ละสัญญาจะมีอายุที่ 5 ปี (Boromarajonani

College of Nursing Chakriraj, 2019) มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เกี่ยวกับวัตถุประสงค์หลัก วัตถุประสงค์รอง ข้อความตกลงเรื่องการแลกเปลี่ยน ระยะเวลา การยกเว้นค่าธรรมเนียม/ค่าใช้จ่ายต่างๆ แก่อาจารย์/นักศึกษาแลกเปลี่ยน ซึ่งเกี่ยวข้องกับ คน เงิน ของ เช่น รับผิดชอบ ค่าธรรมเนียมในการเข้าร่วมประชุมวิชาการนานาชาติ ค่าที่พัก ค่าอาหาร เป็นต้น (ภาพประกอบที่ 1) ซึ่งวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช เริ่มมีการแลกเปลี่ยนกับสาธารณรัฐอินโดนีเซีย รุ่นแรก คือนักศึกษาพยาบาลศาสตร์รุ่นที่ 16 ปี พ.ศ. 2557 หรือ ค.ศ. 2014 โดยไทยไปเยือนสาธารณรัฐอินโดนีเซียก่อน ซึ่งวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช จะทำสัญญาคู่กับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา และสำหรับการแลกเปลี่ยน ณ สาธารณรัฐประชาชนจีนมีการแลกเปลี่ยนมานานกว่าจนถึงปัจจุบันประมาณ 11-12 รุ่น โดยทำเป็นทีมในกลุ่มของวิทยาลัยเครือข่ายภาคกลาง 2 กิจกรรมของนักศึกษาแลกเปลี่ยนหลัก ๆ คือ มีการเรียนการสอนร่วมกัน การจัดประชุมวิชาการร่วมกัน มีพิธีเปิด-ปิด ศึกษาเรียนรู้ในห้องปฏิบัติการ ฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาล ศึกษาดูงาน ในโรงพยาบาลที่เป็นแหล่งฝึกหลัก ทัศนศึกษา(ภาพประกอบที่ 1)

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ที่รุนแรงตั้งแต่ปลาย ค.ศ. 2019 พ.ศ. 2562 (Sodkomkam and Hirunkhro, 2022) ทำให้ไม่สามารถแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษาระหว่างกันได้ ซึ่งทั้งอาจารย์/นักศึกษาจากสาธารณรัฐอินโดนีเซียและสาธารณรัฐประชาชนจีน มาเยือนประเทศไทยก่อนแล้วในช่วงปลายปี 2562 ซึ่งตารางกำหนดการของนักศึกษาสาธารณรัฐประชาชนจีนมาประเทศไทยจะมีช่วงระยะเวลาตรงกัน เกือบทุกปี คือ ช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ซึ่งมีนักศึกษาหลักสูตร Dental nursing ด้วย แต่สำหรับนักศึกษาแลกเปลี่ยนจากสาธารณรัฐอินโดนีเซีย กำหนดการมีความยืดหยุ่น โดยมีกำหนดการมาเยือนประเทศไทยช่วงปลายปี แต่เนื่องจากสถานการณ์โรคโควิด-19 ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนกับทั้ง 2 ประเทศ ได้ กลุ่มสุดท้ายคือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 21 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3 คนซึ่งผ่านขั้นตอนการสมัคร สัมภาษณ์ และทำพาสปอร์ตเพื่อเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยน ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซียเรียบร้อยแล้วสถาบันการศึกษาทั้ง 2 ประเทศ มีความเป็นห่วงด้าน

สุขภาพและความปลอดภัย ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขของประเทศไทยมีนโยบายให้ลดเที่ยวบินทั้งขาเข้าและขาออกจากต่างประเทศ (Department of Disease Control, 2019) จึงทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนต่างประเทศได้ ดังนั้นเพื่อการดำเนินโครงการ/กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทางวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จักรีรัช จึงเป็นเจ้าภาพจัดประชุม Online international conference ในปี พ.ศ. 2565 เพื่อให้ผู้บริหาร/อาจารย์และนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และคณาจารย์เข้าร่วมประชุม ได้มีประสบการณ์ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ วัฒนธรรม และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างกันที่ดีต่อไปในอนาคต

และจากการที่คณะผู้เขียนได้นำเสนอในบทนำเกี่ยวกับนักศึกษาแลกเปลี่ยนกลุ่มนี้ ว่ามีคุณสมบัติพิเศษที่ดีในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งคณะผู้เขียนขอสรุปจากการดำเนินการวิจัยนี้ ได้แก่ อดีตนักศึกษาแลกเปลี่ยนยังคงมีความสัมพันธ์อันดีต่อสถาบันและอาจารย์ มีการติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น อดีตนักศึกษาแลกเปลี่ยนชายรุ่นแรก ที่ไปสาธารณรัฐอินโดนีเซีย นักศึกษามีความตั้งใจเรียน ผลการเรียนดี ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับพอใช้ ได้รับเกียรตินิยมอันดับ 1 เมื่อจบไปทำงานเป็นพยาบาลปฏิบัติการ ทำงานเพียง 2 ปีได้มีโอกาสสมัครเรียนคณะแพทยศาสตร์ (โครงการแพทย์ Strengthening track ระยะเวลา 5 ปี) โดยเกณฑ์การรับสมัครสอบคือ ต้องเป็นข้าราชการพลเรือน มีประวัติดี และมีเกรดเฉลี่ยสูง ซึ่งปัจจุบันอดีตนักศึกษาแลกเปลี่ยนกำลังเรียนแพทยศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 และนอกเหนือจากนี้ อดีตนักศึกษาแลกเปลี่ยนจำนวน 2 คน ได้รับทุนให้ปฏิบัติงานเป็นอาจารย์พยาบาล และกำลังลาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ส่วนนักศึกษาคนอื่นๆ ที่สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ยังคงปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของรัฐ นักศึกษาบางคนที่มีครอบครัวก็ลาออกไปทำหน้าที่แม่บ้าน อดีตพยาบาลแลกเปลี่ยนจำนวนหนึ่งมีความต้องการสมัครสอบเพื่อไปทำงานในต่างประเทศ จากการสอบถามเหตุผลที่ต้องการไปทำงานต่างประเทศเพราะ สามารถสร้างรายได้ที่ดี กิจกรรมการพยาบาลน้อยกว่าประเทศไทย ช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น อดีตนักศึกษาแลกเปลี่ยนจำนวนหนึ่งสามารถท่องเที่ยวต่างประเทศด้วยตนเอง ไม่ใช้บริการทัวร์ มีความสามารถด้านภาษา และนักศึกษาแลกเปลี่ยนเกือบทุกคนชอบวิชาภาษาอังกฤษตั้งแต่เด็ก นอกจากนี้งานวิเทศสัมพันธ์ภายใต้สถาบันพระบรม

ราชชนก กระทรวงสาธารณสุข มีวิทยาลัยในสังกัดจำนวน 39 สถาบันแบ่งเป็นวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี 30 แห่ง วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร 7 แห่ง วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก และวิทยาลัยการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศรจังหวัดปราจีนบุรี (Praboromarajchanok Institute: PBRI, 2022) ซึ่งในแต่ละสถาบัน มีงานวิเทศสัมพันธ์และมีโครงการแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ปัจจุบันสถาบันพระบรมราชชนก ได้บันทึกความร่วมมือกับสถาบันทางการศึกษาชั้นนำมากกว่า 20 ประเทศ จากผลการดำเนินการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่ได้จากนักศึกษาแลกเปลี่ยนจากการสัมภาษณ์และประเมินผลเมื่อนักศึกษาแลกเปลี่ยนกลับจากการแลกเปลี่ยน และยังมีการสรุปและนำเสนอผลงานของนักศึกษาแลกเปลี่ยน ในสัปดาห์วิชาการของวิทยาลัยฯ สามารถสรุปได้ว่า นักศึกษาในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก มีคุณภาพและความสามารถทางภาษาและวิชาการสามารถนำเสนอผลงานวิจัย ณ ต่างประเทศไทยได้ เผยแพร่วัฒนธรรมได้ตรงตามวิสัยทัศน์ของสถาบัน ที่ว่าผลงานโดดเด่นในระดับประเทศ และสากล เป็นที่ยอมรับและเชื่อมั่นจากสังคมทั้งในและต่างประเทศ

ภาพ 1 ตัวอย่างรูปกิจกรรมของอาจารย์และนักศึกษาแลกเปลี่ยนไทย จีน อินโดนีเซีย

ภาพ 1 (ต่อ) ตัวอย่างรูปกิจกรรมของอาจารย์และนักศึกษา
แลกเปลี่ยนไทย จีน อินโดนีเซีย

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารสถานศึกษา/อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์พยาบาล สามารถนำความรู้ที่ได้จากผลการศึกษาไปพัฒนา
นักศึกษาทั่วไป โดยการสนับสนุนนักศึกษา กระตุ้นนักศึกษา
ให้มีกระบวนการพัฒนาตนเอง และอาจารย์จัดกระบวนการ
จัดการเรียนการสอนเน้นพัฒนาภาษาอังกฤษให้นักศึกษา
และให้การสนับสนุนแนะนำนักศึกษาที่สนใจไปแลกเปลี่ยน
ต่างประเทศ และผลการวิจัยนี้สามารถนำไปปรับใช้พัฒนา
นักศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ พัฒนาศักยภาพของ
ตนเอง เพื่อเตรียมตัวเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนต่างประเทศ
ได้อย่างเหมาะสม นักศึกษาที่มีคุณภาพเป็นผลผลิตของ
สถาบันการศึกษา จะสามารถปกครองตน พัฒนาตนเอง
และวิชาชีพ ทำงานอย่างมีความสุขและสามารถช่วยเหลือ
พัฒนาประเทศชาติได้

References

- Amnuayvittayakul, P., Pongpisanu, S., & Boonmee, W. (2021). A study of learning of learning achievement of speaking English through the 3PS learning organization with student teams achievement division (STAD) for Prathomsuksa 2 students at the Tsaban Wat Nong Kae school, Prachuap Khirikhan. *Srinakharinwirot academic journal of education*, 23(1), 50-65. (in Thai)
- Benner, P. (1994). *Interpretive phenomenology: Embodiment, caring, and ethics in health and illness*. Thousand Oak, CA: SAGE Publications, Inc. <http://dx.doi.org/10.4135/9781452204727>.
- Boonchoochuay, R., & Saichamchan, S. (2018). The study of learning outcomes under Thai qualifications framework for higher education (TQF: HEd) in community health nursing practicum subject as perceived by 4' Year Air force student nurses. *Journal of the royal Thai army nurses*, 19(2), 161-169. (in Thai)
- Boromarajonani College of Nursing Chakiraj. (2019). *Graduate identity*. Retrieved from <http://www.ckr.ac.th/index.php/2017-08-31-07-46-05>
- Burns, N., & Grove, S. K. (2005). *The practice of nursing research conduct, critique and utilization*. (5th ed.), US: Elsevier Saunders, Missouri.
- Chankhachon, K. (2019). Executive function: Conceptual and integrated into classroom. *Srinakharinwirot academic journal of education*, 20(2), 111-126. (in Thai)
- Department of Disease Control. (2019). *Coronavirus disease situation report 2022*. Retrieved from: <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/situation/situation-no491-080564.pdf>
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1998). *Naturalistic and rationalistic inquiry in educational research methodology and measurement: An international handbook*. Oxford: Pergamon press.

- Heidegger, M. (2005). *Introduction to phenomenological research*. Indiana University Press.
- Hirunkhro, B., & Seamkhumhom, D. (2022). The relationship between characteristics of student exchange program in nursing skill Practices outcomes. *EAU heritage journal social science and humanity*, 12(1), 135-145. (in Thai)
- Kachintorn, U. (2018). *Direction of the ministry of higher education*. Retrieved from http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=51551&Key=news_Teerakiat
- Kamalungkul, S., & Kulsiri, P. (2013). The study of behavior toward participation AYC intercultural program, Thailand. *Srinakharinwirot business journal*, 4(2), 103-119. (in Thai)
- Kanyai, J., & Prommakool, S. (2019). The learning outcome under the qualifications framework for higher education (TQF) in the subject of principles and techniques among the second-year nursing students. *Journal of curriculum and institute Sakon Nakhon Rajabhat University*, 11(31), 81-88. (in Thai)
- Karacabey, M. F., Ozdere, M., & Bozkus, K. (2019). *The attitudes of teachers towards multicultural education*. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/330425442>.
- Khanamkhaew, D., & Muhamut, C. (2019). The satisfaction of Student career experience' officials at features wanted to the standards learning results at human relations skills and responsibilities. The case study: Major of community development. Faculty of Humanities and Social Sciences. Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. *The 10th Hatyai national and international conference*, 970-983. (n.p.)
- Leonard, V. W. (1989). A heideggerian phenomenologic perspective on the concept of the person. *ANS: Advances in nursing science*, 11(4), 40-55.
- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2012). *Nursing research: Principles and methods*. (9th ed.). Philadelphia, PA: Lippincott.
- Praboromarajchanok Institute. (2022). *Vision*. Retrieved from <https://www.pi.ac.th/page/35>
- Sarrattana, W. (2013). *Educational management research: Concepts and case study*. Khon Kaen: Klangnanavittaya Press.
- Sodkomkam, N., & Hirunkhro, B. (2022). A model management during epidemic of Coronavirus 2019 (COVID-19) in community level among Samut Songkhram Province. *EAU heritage journal science and technology*, 16(3), 149-162. (in Thai)
- The Higher Education Commission. (2020). *Including announcements ministry, announcements and resolutions of higher education about guidelines/related guidelines*. Retrieved from <http://www.mua.go.th/users/he-commission/book/Gov%202560-2563.pdf>
- Wongsawang, N., Patcheep, K., Choojai, R., & Rungnoi, N. (2017). Integrated approach of nursing process and humanized care for older adults nursing. *Nursing journal of the ministry of public health*, 27(2), 1-14.

